

že skutková podstata přečinu dle § 2 zák. o lichvě vyžaduje lichvářský úmysl. Zákon o lichvě nezmiňuje se nikde ani slovem o tom, a také ze žádného jeho ustanovení nelze dovozovati, že skutková povaha přečinu dle § 2, zákona o lichvě vyžaduje »lichvářský« úmysl. Pojem tohoto slova jest tak široký, že s tohoto stanoviska dalo by se každé protizákonné jednání ospravedlniti. Vytknuté vady jsou toho rázu, že nelze rozhodnouti ve věci bez nového projednání věci v první stolici. Jest tudíž odůvodněno, napadený rozsudek v této části t. j. v osvobozujícím výroku pro přečin zatajení zásob dle odst. 2 § 2 lich. zák. zrušiti a věc v objemu zrušení vrátiti nalézacímu soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí. Obhájce sice uplatňoval při veřejném rodu, že obžalovaný nebyl povinen znáti zvláštní předpisy o zabavení obilí, leč tímto způsobem poukazoval jenom na právní omyl obžalovaného podle § 3 tr. zák., jenž obžalovaného nemůže omluviti, neboť § 2 zákona lichovního jest součástíou trestního práva, nehledíc ani k tomu, že obžalovaný jako rolník byl zajisté povinen, aby se seznámil s předpisy o zabavení obilí. Tato námitka musila zůstat bez povšimnutí, a rovněž i další námitka, že rozsudek lichovního soudu nelze vlastně v důvodech jeho přezkoumávati, poněvadž lichovní soud má podobné postavení jako soud porotní. Tato námitka přehlíží, že lichovní soudy jsou podle § 2 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 567 sb. z. a n. samostatnými odděleními sborových soudů první stolice, a že podle § 12 téhož zákona řízení o přečinech a zločinech koná se před příslušným sborovým soudem první stolice, jenž rozhoduje v senátě složeném ze soudce z povolání a čtyř přísedících. Pro přezkoumání rozsudků lichovních soudů platí tedy předpisy § 281 tr. ř. Přes to, že není správným právní náhled nalézacího soudu, že skutková povaha přečinu dle § 3 lich. zák. předpokládá lichvářský úmysl a ohrožení veřejného zájmu, kterýchžto náležitostí soud v tomto případě neshledal, nutno přece vyloučiti skutkovou podstatu přečinu úmyslného porušení dodávací povinnosti, jakmile soud zjistí, že samozásobitel nemohl dostáti své dodávkové povinnosti proto, že veškerá jeho zásoba obilí a mouky nestačí ani k ukojení nejnaléhavější potřeby jeho rodiny a hospodářství. V tomto případě zjistil první soud, že veškeré množství obilí a mouky, u obžalovaného nalezené, očkoli ani zrnka ze své úrody neprodal, nestačilo ani k výživě jeho rodiny, sestávající ze 7 osob. Poněvadž ukojení vlastní hospodářovy potřeby předchází před splněním povinnosti dodávací, nelze mluvit o úmyslném jejím porušení tam, kde z uvedené příčiny samozásobitel své dodávací povinnosti dostáti nemůže.

Čís. 877.

Pokud může se advokát, háje zájmy vlastní strany, dopustiti urážky na cti protistrany, informuje o ní soud.

(Rozh. ze dne 3. června 1922, Kr I 580/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského soudu jako odvolacího soudu v L. ze dne 19. ledna 1922 porušen byl zákon v ustanovení § 488 tr. zák., rozsudek ten se zru-

šuje a uznává se ve věci samé, že se odvolání soukromého žalobce Roberta P-a proti sprostujícímu rozsudku okresního soudu ve V. ze dne 18. listopadu 1921 zamítá.

D ů v o d y:

Ze spisů okresního soudu ve V. vyplývá tento skutkový děj: Hostinský Robert P. vznesl na advokáta Dra. Martina E-a soukromou obžalobu pro přestupek proti bezpečnosti cti, jehož prý se dopustil tím, že dne 30. března 1921 za hlavního přelíčení, jež konáno bylo proti jmenovanému Robertu P-ovi pro urážku na cti jako zástupce soukromého obžalobce Jindřicha F-a, označil hostinec P-ův jako bordel. Rozsudkem okresního soudu ve V. ze dne 18. listopadu 1921 byl Dr. E. z obžaloby dle § 259 čís. 3 tr. ř. v podstatě z toho důvodu sprostěn, že obžalovaný neučinil závadného výroku v úmyslu urážlivém, nýbrž bezelstně, by upozornil soudce, místních poměrů neznalého na prostředí, v němž k zažalovaným urážkám došlo, dále proto, že obžalovaný Dr. E. sám byl svým klientem F-em v uvedeném smyslu informován a poněvadž dotýčný hostinec dříve veřejným nevěstincem býval, ba že jest notorické, že ještě před rokem, než soukromý žalobce P. byl majetníkem hostince, zde příležitost ke smilstvu byla poskytována. Sprostující tento rozsudek byl však k odvolání soukromého obžalobce rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v L. ze dne 19. ledna 1922 změněn a Dr. T. odsouzen pro přestupek dle § 488 tr. zák. podmíněčně k peněžitě pokutě 5000 K. Odůvodňuje rozsudek poukazuje odvolací soud na hájení se obviněného, že závadného výroku použil u výkonu svého povolání jako advokát, aby soudce, jenž teprve krátkou dobu ve V. dlel, o tamnějších poměrech informoval. Leč ze spisů o původní trestní věci prý vyplývá, že za onoho přelíčení nebylo příčiny k takovému výroku. K urážce dle § 488 tr. zák. stačí prý vědomí pachatele, že se urážky dopouští, a toto vědomí prý obviněný jako advokát musil mít. Pokud pak se obviněný snažil provést důkaz pravdy nebo pravděpodobnosti, uvádí rozsudek, že se důkaz ten nepodařil, ježto podle četnického oznámení i policejní zprávy dotýčný hostinec jest veden solidně a podle onoho oznámení tomu jest tak již od 20 let. Okolnost, že sklepnice tu a tam si brala hosty k sobě, nemusela býti hostinskému známa a nebyl proto obžalovaný oprávněn k zažalovanému výroku. Rozsudek odvolacího soudu jest právně mylný. Dle § 9 adv. řádu ze dne 6. července 1868, č. 89 ř. z. jest advokát povinen, zastoupení, které převzal, dle zákona vésti a právo své strany proti každému pilně, věrně o svědomitě hájiti. Má právo, vše, co dle zákona k zastoupení své strany uzná za příhodné, bez okolků přednésti a všech prostředků k odporu a obhájení užití, pokud to není v rozporu s jeho plnomocenstvím, svědomím a zákony. Z citovaného zákonného ustanovení plyne, že Dr. E. nevybočil z okruhu svého oprávnění, když při hlavním přelíčení pro orientaci nově ve V. působícího soudce přivedl k platnosti důležitou případně okolnost, že hostinec, jenž byl dějištěm právě projednávané soukromé trestní obžaloby, netěší se dobré pověsti, že jest znám jako nevěstinec. K ospravedlnění tohoto výroku, učiněného advokátem u výkonu funkce zástupce strany, stačilo by, kdyby spočíval jedině na informaci klientově a neopíral se ani o vlastní znalost poměrů. Zde však nebyla pouze informace strany, totiž Jindřicha F-a a vlastní znalost Dra. E-a, nýbrž byla tu přímo notorieta, výslovně

zjistěná rozsudkem prvního soudu, dle něhož dotyčný hostinec dříve býval nevěstincem, a byť i nyní hostinec ten spravován je řádně, potrvá to dle uvedeného rozsudku ještě delší dobu než pozbude bývalé své špatné pověsti. Dr. E. tedy, označiv hostinec soukromého žalobce P-a jako bordel a nikoliv jako bývalý bordel, nevinil tím P-a nikterak křivě z nemravného činu, kterýž by ho v obecním mínění mohl v opovržení uvést nebo snížiti, nýbrž hájil jen jako advokát zájem své strany, k čemuž byl nejen oprávněn, nýbrž ve smyslu citovaného ustanovení advokátního řádu i povinen, a nelze proto jednání, které na jedné straně jest zákonnou povinností, na druhé straně podřadovati trestnímu zákonu. Bylo tudíž zmateční stížnosti generální prokuratury dle § 33 tr. ř. vyhověti a rozhodnouti dle §§ 292 a 497 tr. ř., jak shora uvedeno.

Čís. 878.

Zločin veřejného násilí dle § 93 tr. zák.

Omezení osobní svobody nesmí býti ani tak nepatrným, že překážky, kladené osobní svobodě, mohou kýmkoli beze všeho býti přemoženy, ani trvati tak krátkou dobu, by omezení pro své rychlé pominutí nebylo jako takové ani pocíťováno.

(Rozh. ze dne 3. června 1922, Kr II 229/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 18. ledna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí omezováním osobní svobody ve smyslu § 93 tr. zák.

Důvody:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. zmateční stížnost především namítá, že celý průběh věci se podobal více žertu než zločinu, a poukazuje na svědecké údaje Cyrila P-a, jenž prý považoval věc za pouhý žert. Než rozsudek zjišťuje onen údaj svědka v souhlasu se zněním protokolu, sepsaného o jeho výslechu, správně v ten smysl, že věc z prvu považoval za pouhý žert, že však, když začali smýčku provazu, na šibenici visícího a mu obžalovaným na krk hozeného, stahovati, si násilím smýčku s krku sejmul. Tím nabývá onen svědecký údaj podstatně jiného smyslu, než jaký mu přikládá zmateční stížnost, tím však odpadá zároveň jediný podklad pro závěr stížnosti, že se průběh věci podobal více žertu než zločinu. S hlediska téhož důvodu zmatečnosti namítá stížnost dále, že jednání, v němž nalézací soud shledal skutkovou podstatu zločinu dle § 93 tr. zák., nenabýlo povahy zločinné jednak proto, že bylo tak nepatrné, že bylo možno překážky snadno přemoci, jednak proto, že bylo omezeno na tak krátkou dobu, že nebylo ani jako omezování osobní svobody pocíťováno. Zásadně dlužno sice uznati správným názor zmateční stížnosti, že omezení osobní svobody nesmí, má-li nabýti zločinné povahy dle § 93 tr. zák., býti tak nepatrným, že překážky, kladené osobní svobodě, mohou kýmkoli beze všeho býti přemoženy, a že nesmí býti omezeno na dobu tak krátkou, aby omezení pro své rychlé